

Meninger

Debatt

Afnan Ahmed og Zeliha Kazmouz-Acar

Opprop: Også muslimsk ungdom er norsk ungdom

Den siste tiden har det vært sommeravslutninger og vitnemålsutdelinger ved skoler over hele landet. De fleste husker vel sin egen avslutningsseremoni: hvor stolt man var over fullført skolegang, og hvor forventningsfull man var med tanke på fremtiden.

Det som skulle være en gledelig vitnemålsutdeling ved en ungdomsskole i Oslo forrige uke, ble imidlertid snudd til en ydmykende affære da publikum ble utsatt for en aggressiv maktdemonstrasjon fra skoleledelsens side.

Rektor, med assisterende rektor som støttespiller, benyttet nemlig anledningen til å fremmedgjøre muslimsk ungdom og deres foreldre fra et norsk «vi».

Gjør seg til overdommer. Foran et publikum bestående av avgangselever, foresatte, søsken og venner grep rektor med makt hånden til en elev. Som respons på hans motvilje mot fysisk kontakt skrek rektoren: «Folkens, vi bor i Norge. Vi kan ikke ha det sånn.» Deretter henvendte hun seg til foreldrene og leverte en skjennepreken om at bor en i Norge, må en håndhilse. Et kriterium for å lykkes i arbeidslivet og samhandle med kvinner, ifølge henne.

Rektor presset seg demonstrativt også på andre elever, selv om de respektfullt forsøkte å imøtekomme henne med en hjertehilsen. Det er vanskelig å fortolke dette som noe annet enn kultursjåvinisme og autoritært overformynderi fra en maktperson.

Foruten å tvinge sitt foretrukne kulturelle uttrykk på unge gjør rektor, gjennom sin sjikanerende retorikk, seg til overdommer over hvem som kan inkluderes i det norske fellesskapet og ikke.

Selektivt og etnosentrisk? På mange måter er skoleledelsens adferd et kronexempel på negativ sosial kontroll, definert som «ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med en gruppes normer».

Dette angrepet på muslimsk ungdoms selvbestemmelse er paradoksalt på mange nivåer: Det skjer i en tid hvor det er stort søkelys på å omfavne mangfold og retten til å være seg selv. Man skulle trodd at tiden etter covid-19 hadde lært de fleste at det finnes et mangfold av måter å hilse vennlig på hverandre på. Angrepet skjer på skolen - som er en viktig arena for nettopp å motvirke negativ sosial kontroll.

Høyres innvandringspolitisk talsperson Mari Holm Lønseth sa tidligere i år at «i Norge skal alle kunne leve frie og selvstendige liv uten tvang. Det er fortsatt en av vår tids største frihetskamper å sørge for at alle kan leve det livet de ønsker».

Tar man politikerne på ordet, bør også muslimsk ungdom få frihet til å være seg selv - på lik linje med alle andre ungdom-

• Teksten er skrevet av Zeliha Kazmouz-Acar, samfunnsengasjert og mor (oppe til venstre) og Afnan Ahmed, pedagog og samfunnsengasjert (nede til venstre). Skuespiller Iman Meskini (oppe til høyre) og modell Rawdah Mohamed (nede til høyre) er blant dem som signerer. Foto: Privat/Signe Dons/Monica Strømdahl

mer. I forlengelsen av dette bør vi kritisk spørre oss selv: Er det normative forsvaret av mangfold og normbrytende adferd prinsipielt og konsistent, eller selektivt og etnosentrisk? Tolererer vårt samfunn kun visse uttrykk for mangfold, eller aksepterer vi også livssynsmangfold, mangfold i religiøs praksis og i kulturelle væremåter?

Skuffet over Utdanningsetaten. Én ting er i alle fall sikkert: I et samfunn som setter personlig valgfrihet - inkludert råderett over egen intimsone og identitet - høyt, bør det være en smal sak å akseptere at enkelte er ukomfortable med visse former for fysisk kontakt.

Rektoren setter opp et tydelig skille mellom oss og dem, hvor det å være muslim og norsk fremstilles som to motstridende størrelser. Hvorfor skulle hun ellers ha et behov for å minne norske elever og deres foresatte ved en norsk skole på at de bor i Norge?

Når det gjelder den aktuelle skolen, har det også vært andre bekymringsfulle hendelser som gjør at vi setter spørsmålsteget ved elevenes trygghet. Skolen tilkalte for eksempel ikke hjelp da en elev lå alvorlig skadet i en akebakke.

Vi er mange som er skuffet over at Utdanningsetaten ikke har kommet tydeligere på banen i denne saken. Det er et behov for å granske skolen, slik at diskriminerende adferd ikke bagatelliseres.

Det er maktpåliggende at skolevesenet, som landets viktigste arena for holdningskapende arbeid, proaktivt motvirker islamofobi fremfor å forsterke norske muslimers følelse av utenforskap.

Aftenposten er kjent med hvilken skole det er snakk om. Vi har valgt å anonymisere skolen av hensyn til elevene.

Følgende personer stiller seg bak oppropet:

Iman Meskini, skuespiller og aktivist. **Rawdah Mohamed**, modell og influencer. **Argjenta Rusiti**, miljøterapeut. **Lailan Bamarni**, miljølærer. **Kamal Saaliti**, tidligere fotballspiller og miljølærer. **Elyes Abid**, kampsportstrener. **Arham Sheikh**, Youtuber, Tiktokker og medisinstudent. **Yasmin Hassan**, stylist og tiktokker. **Mariam Tashakori**, gründer. **François El Safadi**, mentor og foredragsholder. **Simen Bondevik**, politiker. **Hedy jaf Hmn**, elev. **Sumayo Abdikarim**, elev. **Amalija Perhad Hauge**, elev. **Nadra Kayse Botan**, elev. **Arfa Qureshi**, farmasøyt og aktivist. **Emad Salha**, mentor og foredragsholder. **Juweria Hassan**, ruskonsulent og grunnlegger av GTG. **Jorun Jasmin Moheim Oksvold**, forfatter. **Shuayb Yassin Mohammed**, samfunnsengasjert og far. **Ifrah Yusuf**, sjepleier og grunnlegger av F2F. **Qasim Ali**, tidligere journalist og leder i Minorg. **Jamal Sheik**, politiker og leder i Rasisme i Norge. **Abdirizak Mohamud**, barneverns pedagog. **Organisasjoner:** Minorg - Organisasjon for Minoriteter i Norge, Rasisme i Norge.

Rektoren setter opp et tydelig skille mellom oss og dem

Kort sagt

Feil energipremisser

Den utbyggingen av kraftproduksjon som påvirker klima, natur og miljø minst, er den kraftutbyggingen som ikke skjer. Det er underlig at Hogne Hongset (Aftenposten 18. juni), som har argumentert flittig for energiøkonomisering og oppgradering av vannkraftanlegg i kampen mot bygging av vindkraft på land, plutselig mener at det er OK å ofre natur og miljø i utlandet når det gjelder kjernekraft.

Mitt andre poeng 14. juni, som hverken Hongset eller Sunniva Rose ser ut til å ta inn over seg, er absurditeten i å bygge kjernekraftanlegg i Norge for å eksportere strøm til land som allerede har kjernekraft og infrastruktur for dette på plass. Vil det ikke være billigere for oss å importere deres kjernekraftbaserte strøm enn å produsere vår egen når all infrastruktur her må bygges opp fra grunnen? Jeg er ikke kjernekraftmotstander, slik Hongset påstår. Jeg er bare motstander av kjernekraft i Norge.

Erik Joner

forsker ved Norsk institutt for bioøkonomi

Hvorfor billig clickbait?

I skrivende stund er dette de mest leste artiklene på Aftenposten: «I møtene hisset Putin seg opp over ett tema. Det kan forklare hvorfor han startet krigen.» «Verdens dødeligste smittsomme sykdom har gjort comeback.» «Til slutt gikk det veldig galt. Nå kommer historien om den beryktede mannen som bodde i den kjente Torshov-villaen.» «Video vekker oppsikt. Noe av det vildeste i moderne krigshistorie.»

Alle er billig clickbait: De frister deg med en belønning hvis du bare klikker på dem, men er spesifikt designet for ikke å gi nyttig informasjon om hva nyheten handler om. Hvorfor - i en betalt avis som angivelig holder en høy journalistisk standard?

Jeg ser dette i norske nyhetsmedier i mye større grad enn i andre land. Nordmenn burde lure på hvorfor de ikke blir tatt for å være interesserte nyhetslesere, men behandlet som infotainment-junkier som skal gjetes som sauer til mest mulig annonseinntekter.

Bart Immerzeel

Oslo